

Kvittering på innsendt hørings svar på Høring av NOU 2019: 14 Tvangsbegrensingsloven - Forslag til felles regler om tvang og inngrep uten samtykke i helse- og omsorgstjenesten

Høringens saksnummer: 19/2594

Høring: Høring av NOU 2019: 14 Tvangsbegrensingsloven - Forslag til felles regler om tvang og inngrep uten samtykke i helse- og omsorgstjenesten

Levert: 13.12.2019 11:35

Svartype:

Gruppering av høringsinstanser: Andre

Avsender: Den norske tannlegeforeningen

Kontaktperson: Camilla Hansen Steinum

Kontakt e-post: camilla.hansen.steinum@tannlegeforeningen.no

Hørings svar fra Den norske tannlegeforening på

NOU 2019:14 Tvangsbegrensingsloven -

Forslag til felles regler om tvang og inngrep uten samtykke i helse- og omsorgstjenesten.

Den norske tannlegeforening (NTF) takker for muligheten til å avgi hørings svar.

Lovforslaget er svært omfattende og vi vil begrense oss til generelle kommentarer samt noen spesifikke kommentarer når det gjelder vårt fagfelt.

NTF støtter i utgangspunktet et felles lovverk for helse- og omsorgstjenesten. Vi støtter dessuten helhetstenkning om individet og tilrettelegging for samhandling i tjenestene. Vi støtter også økt fokus på forebygging av tvangsbruk, men vi vil understreke at det i noen situasjoner er helt avgjørende å bruke tvang. Det som må være målet er å forebygge og begrense urimelig eller unødig bruk av tvang.

Kortnavnet «Tvangsbegrensingsloven» ivaretar ikke lovens intensjon, som også er å regulere bruk av tvang. «Tvangsreguleringsloven» er kanskje mer dekkende.

NOUen er et svært omfattende dokument og selve lovforslaget er også av betydelig lengde og er vanskelig tilgjengelig med en del begreper og betegnelser som er uklart definert eller ikke er enhetlige. Både utredningen og lovforslaget er svært krevende å sette seg inn i. Dette er i seg selv et

problem og utgjør en risiko for at høringsinstansene ikke evner å ha oversikt over forslaget, men også at de som skal forholde seg til lovverket (helsepersonell, bruker og myndigheter) ikke vil forstå lovverket i tilstrekkelig grad. Det svekker rettssikkerheten. Loven er så omfattende og innholdsrik at det er vanskelig å få full oversikt over eventuelle utilsiktede virkninger av lovens bestemmelser.

Det fokuseres i meget stor grad på psykiske lidelser og rus i dokumentet. Somatisk sykdom vies svært liten plass, på tross av at dette også er et viktig område. NTF er bekymret for at fokuset på "ikke-tvang" kan innebære at pasienter og brukere ikke får innfridd sin rett til nødvendige og forsvarlige helse- og omsorgstjenester. Utvalget mener (side 32) at lovutkastet vil bidra til "markert reduksjon i den faktiske tvangsbruken". Dette må likevel ikke føre til at pasienter faktisk ikke får nødvendig helsehjelp.

I dag reguleres helsehjelp til pasienter uten samtykkekompetanse som motsetter seg helsehjelpen i Pasient- og brukerrettighetsloven kapittel 4 A. Formålet er å yte nødvendig helsehjelp for å hindre vesentlig helseskade. Vilklårene for å gi helsehjelp er regulert i § 4A-3. Dersom vilklårene er oppfylt kan helsehjelp gjennomføres med tvang eller andre tiltak for å omgå motstand hos pasienten. Det treffes flest vedtak om bruk av tvang i de kommunale helse- og omsorgstjenestene (72 prosent i 2012). Ifølge meldingen står tannhelsetjenesten for 13 prosent av vedtakene, og spesialisthelsetjenesten for 11 prosent (s. 240). De fleste vedtak i tannhelsetjenesten hadde en varighet på inntil tre måneder. Det er svært få klager på vedtak om tvungen helsehjelp.

Selv om NTF stiller seg bak ønsket om å begrense urimelig eller unødig bruk av tvang, vil det i tannhelsetjenesten i enkelte situasjoner være helt nødvendig med bruk av tvang for å få gjennomført nødvendig tannbehandling. Det er mest aktuelt i den offentlige tannhelsetjenesten som etter tannhelsetjenesteloven har ansvaret for flere prioriterte pasientgrupper, blant annet barn, psykisk utviklingshemmede i og utenfor institusjon og grupper av eldre, langtidssyke og uføre i institusjon og hjemmesykepleie.

Utvalget sier selv at det for å redusere tvang i tillegg til et klart og tydelig lovverk, vil være behov for en tydelig ledelse, kompetent personale, egnede fysiske omgivelser, planmessig og helhetlig tilnærming og tilgjengelig alternativ. Det vil også være nødvendig med samarbeid på tvers av nivåer og enheter.

NTF vil understreke at implementeringen vil kreve betydelig ressurser. Det vil kreve ressurser å tilrettelegge tjenestene for å følge det nye lovverket. Tilrettelegging for mindre bruk av tvang vil kreve økt ressursbruk og det må også bevilges tilstrekkelige ressurser til at de foreslåtte kontroll- og tilsynsorganene kan fungere etter intensjonen. Man må dessuten regne med

betydelig behov for opplæring av personell i helse- og omsorgstjenestene hvis man skulle velge å gå for dette forslaget.

-

Alle svar må gjennom en manuell godkjenning før de blir synlige på www.regjeringen.no.